

DINE TRYGDERETTIGHETER

Frilansere og Selvstendig Næringsdrivende

Espen A. Eldøy

Juridisk Rådgiver

Creo

eae@creokultur.no

BEGREPER:

Arbeidstaker:

Arbeidsmiljøloven:

«enhver som utfører arbeid i annens tjeneste».

Folketrygdloven:

«enhver som arbeider i en annens tjeneste for lønn eller annen godtgjørelse».

Frilanser:

Folketrygdloven:

«enhver som utfører arbeid eller oppdrag utenfor tjeneste for lønn eller annen godtgjørelse, men uten å være selvstendig næringsdrivende».

- Skatt
- arbeidsgiveravgift

Selvstendig Næringsdrivende:

Folketrygdloven:

«enhver som for egen regning og risiko driver en vedvarende virksomhet som er egnet til å gi nettoinntekt».

- Omfang
- Ansvar for resultat
- Ansatte
- Egne lokaler
- Økonomisk risiko

Trygd = Offentlig forsikring

Folketrygdlovens formål:

§ 1-1. Formål: Folketrygdens formål er å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved arbeidsløshet, svangerskap og fødsel, aleneomsorg for barn, sykdom og skade, uførhet, alderdom og dødsfall.

Folketrygden skal bidra til utjevning av inntekt og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer.

Folketrygden skal bidra til hjelp til selvhjelp med sikte på at den enkelte skal kunne forsørge seg selv og klare seg selv best mulig til daglig.

Begreper forts.

Grunnbeløpet

Grunnbeløpet (G) i folketrygden:

Grunnbeløpet (G) er per 1. mai 2019 kr 99 858.-

Pensjonsgivende inntekt

Inntekt som danner grunnlag for opptjening av alderspensjon og andre pensjonsytelser.

All brutto lønnsinntekt for lønnstakere og beregnet personinntekt fra næring for selvstendige

Utgangspunktet: Medlemskap i Folketrygden

Medlemskap i folketrygden er nøkkelen til rettigheter fra NAV

Pliktig medlemskap:

- **Bosatt i Norge (12 mnd)**
- **Bosatt i utlandet**
 - jobber i Norge
 - ansatt på norsk skip
 - ansatt i statstjenesten i utlandet
 - mottar støtte fra lånekassen for å studere i utlandet

Frivillig medlemskap:

- **Opphold i Norge (3-12 mnd)**
 - Sterk tilknytning
- **Bosatt i utlandet**
 - Pliktig medlemskap opphører

Trygdeavgift:

Medlemskap betyr at du må betale trygdeavgift dersom du har inntekt fra pensjon eller arbeid.

Hvor mye avhenger av:

- Skatt
- Arbeidsgiveravgift
- Hvilke deler du er medlem av

DAGPENGER

UNDER ARBEIDSLØSHET

Folketrygdloven § 4-1: *Formålet med dagpenger under arbeidsløshet er å gi delvis dekning for bortfall av arbeidsinntekt ved arbeidsløshet.*

	Arbeidstaker	Frilanser	Næringsdrivende	Ansatt i eget AS	Kombinert Næring/ansatt
Dagpenger:	JA	JA	NEI	JA	DELVIS
Vilkår:	Tapt arbeidsinntekt og arbeidstid. <u>Reell arbeidssøker.</u>	Ikke-ansatt arbeidstaker. <u>Dokumentasjon!</u>		Tapt arbeidsinntekt og arbeidstid. Reell arbeidssøker.	Tapt arbeidsinntekt og arbeidstid. <u>Meldekort!</u>

DAGPENGER

Ventetid:

- Hvis oppsagt: Når arbeidsløs og vært reell arbeidssøker de minst 3 av de 15 siste dagene (virkedager)
- Hvis sagt opp stillingen selv uten rimelig grunn eller har mottatt avskjed eller oppsigelse på grunn av forhold som kan bebreides søker: Forlenget ventetid – 12 uker fra søknadstidspunktet ved første gangs søknad.

Ved to eller flere tilfeller innen 1 år: 6 måneder.

DAGPENGER

Dagpengegrunnlaget: fastsettes ut fra medlemmets brutto arbeidsinntekt i det siste avsluttede kalenderåret før han eller hun søker om stønad, eller ut ifra gjennomsnittlig brutto arbeidsinntekt i de tre siste avsluttede kalenderårene hvis dette gir et høyere grunnlag (Ftl. § 4-11).

Dagpengenes størrelse: 2,4 promille av dagpengegrunnlaget – maks 90 % av dagpengegrunnlaget (ftl. § 4-12).

Stønadsperiode: 104 (52) uker

SYKEPENGER

Folketrygdloven § 8-1: *Formålet med sykepenger er å gi kompensasjon for bortfall av arbeidsinntekt for yrkesaktive medlemmer som er arbeidsuføre på grunn av sykdom eller skade.*

Hvem kan få sykepenger (Hovedregel):

- Medlem av folketrygden
- Arbeidsufør pga. sykdom eller skade
- Må ha vært i arbeid minst fire uker (opptjeningstid)
- Tape pensjonsgivende inntekt (minst 50 % av 1G).

SYKEPENGER

	%	FRA	FØRSTE 16 DAGER
Arbeidstaker	100	1. sykedag	Arbeidsgiver
Frilanser	100	17. Sykedag	n/a
Næringsdrivende	80	17. Sykedag	n/a
Ansatt i eget AS	100	1. Sykedag	Arbeidsgiver
Kombinert	100 / 80	1. / 17. sykedag	Arbeidsgiver

HUSK AT: 1. SYKEDAG = LEGEERKLÆRING/NAV

SYKEPENGER

Sykepengegrunnlag:

Frilansere
og arbeidstakere

Utgangspunkt: gjennomsnittet av inntekten din de tre siste hele kalendermånedene før første fraværsdag.

- Maksimalt: 6 G
- Gradert sykemelding: 100 til 20 %
- Maks 52 uker

Endringer:

Er lønnen din varig endret i løpet av de tre siste månedene, regnes inntekten fra det tidspunktet lønnen ble endret

HUSK:

DOKUMENTASJON

SYKEPENGER

Sykepengegrunnlag:

Selvstendig

Næringsdrivende

Utgangspunkt: gjennomsnittet av den pensjonsgivende årsinntekten for de siste 3 siste årene du har fått skatteoppgjør for, med mindre det har skjedd en varig endring

- Maksimalt: 6 G
- Gradert sykemelding: 100 til 20 %
- Maks 52 uker

Endringer:

Ved endringer eller nylig startet som selvstendig næringsdrivende, send følgende dokumentasjon til NAV:

- Oversikt over innbetalt forskuddsskatt
- likning som ennå ikke er utlagt
- oppgave fra regnskapsfører eller revisor dersom den inneholder opplysninger om pensjonsgivende årsinntekt

SYKEPENGER

Beregningsgrunnlag Kombinert næringsdrivende og arbeidstaker:

- 1. Fastsette sykepenger for arbeidstakerdelen**
- 2. Fastsette sykepenger som selvstendig næringsdrivende - differansen**

OBS: Sykemeldt kun i næringsdelen = ingen sykepenger før dag 17

SYKEPENGER

Eksempel på beregning av sykepenger av kombinert inntekt:

En kombinert arbeidstaker og selvstendig næringsdrivende har på sykemeldingstidspunktet følgende inntekter:

- Aktuell ukeinntekt som arbeidstaker omregnet til årsinntekt utgjør 100 000 kroner
- Pensjonsgivende årsinntekt av næringsvirksomhet utgjør 50 000 kroner
- Vedkommende har hatt denne kombinasjonen i tre år, og har ikke tegnet forsikring
- Sykepengegrunnlaget etter pensjonspoengtallene utgjør 150 000 kroner
- Sykepengegrunnlaget beregnet etter den aktuelle ukeinntekten i arbeidsforholdet er 100 000 kroner. I arbeidsgiverperioden skal sykepengene derfor ytes etter et grunnlag på 100 000 kroner

Samlet pensjonsgivende årsinntekt **150 000 kroner**

Arbeidstakerinntekt **100 000 kroner**

Differanse **50 000 kroner**

For et medlem med slik kombinert inntekt, utgjør sykepengegrunnlaget etter utløpet av arbeidsgiverperioden arbeidstakerinntekten pluss 75 % av differansen, dvs.: $100\,000 + (50\,000 \times 75/100) = 137\,500$ kroner.

SYKEPENGER

Forsikringer: NAV tilbyr forsikringer for selvstendig næringsdrivende for bedre dekning ved sykdom:

Alternativer:

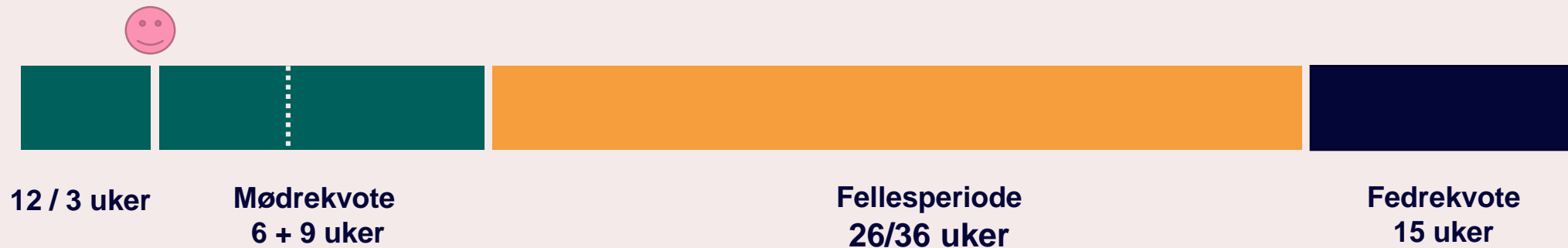
- 80 prosent dekning av sykepengegrunnlaget fra 1.–16. sykefraværsdag. - 1,9 % premiesats
- 100 prosent dekning av sykepengegrunnlaget fra 17. sykefraværsdag – 2,6 % premiesats
- 100 prosent dekning av sykepengegrunnlaget fra første sykefraværsdag – 9,3 % premiesats

Forsikringspremien er fradragsberettiget.

FORELDREPENGER

Folketrygdloven § 14-1: Formålet med ytelser etter dette kapitlet er å sikre inntekt for foreldre i forbindelse med svangerskap, fødsel og adopsjon.

Foreldrepengeperioden

FORELDREPENGER

Hvem kan få foreldrepenger:

- Fødsel og adopsjon
- Yrkesaktiv og pensjonsgivende inntekt i minst 6 av 10 siste månedene før foreldrepengeperioden
- Årsinntekten din må være minst halvparten av 1 G
- Engangsstønad
- Fars rettigheter er avhengige av mors rettigheter – med mindre selvstendig rett.

Hva kan du få:

- **For arbeidstakere og frilansere:** gjennomsnitt av den inntekten som er rapportert til a-ordningen i de 3 siste kalendermånedene før første fraværsdag
- **For selvstendig næringsdrivende:** Hovedregel = beregningen skal tilsvare gjennomsnittet av den pensjonsgivende inntekten din de tre siste årene.

- Beregnes på samme måte som sykepenger, MEN 100 % til selvstendig næringsdrivende
- Maks 6 G.

HUSK DOKUMENTASJON

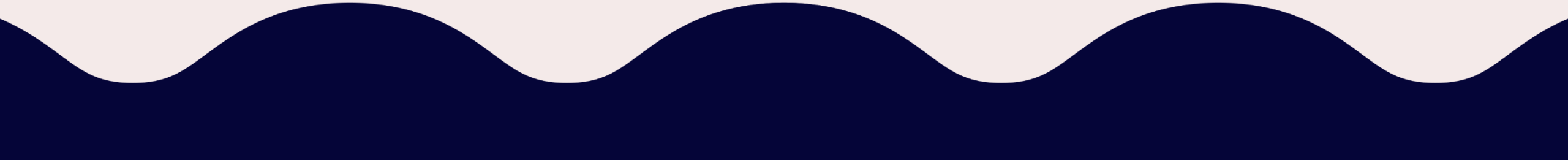

FORELDREPENGER

Utsettelse av uttak:

- Ved lovbestemt ferie
- Inntektsgivende arbeid på heltid
- Sykdom/skade
- Barnet er innlagt i helseinstitusjon

Gradert uttak:

- Ved delvis arbeid
 - Vilkår om skriftlig avtale med arbeidsgiver for arbeidstaker
 - Vilkår om skriftlig utbetalingsavtale med NAV for selvstendig næringsdrivende/frilansere
 - Uttaket forlenges tilsvarende
-

FORELDREPENGER

- **Svangerskapspenger:**
 - Pålagt å slutte i arbeidet pga graviditet (lov/forskrift), ikke kan omplasseres
 - Selvstendig næringsdrivende: Hvis hun i sitt virke er utsatt for risikofaktorer i sitt virke. Vilkår: dokumenterte risikofaktorer og ikke mulighet til tilrettelegge.
 - Vilkår: Tap av pensjonsgivende inntekt.

Svangerskapspenger ytes fra tidspunktet du må slutte i arbeidet, og frem til tre uker før fødsel.

Beregnes etter de samme reglene som sykepenger

ANDRE YTELSE

Folketrygdloven har også en rekke andre hjelpeytelser:

- **Stønad til dekning av utgifter til:**

- Legehjelp
- private laboratorier og røntgeninstitusjoner
- tannlege og tannpleier
- Psykologhjelp
- Fysioterapi
- Kiropraktor
- Behandling for språk- og taledefekter
- Ortoptist
- Jordmorhjelp
- Fødsel utenfor institusjon
- Viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr
- Helsetjenester i utlandet
- Yrkesskade
- Grunnstønad ved varig sykdom, skade eller lyte
- Hjelpstønad ved varig behov for tilsyn og pleie
- Gravferd
- Arbeidsavklaringspenger
- Uføretrygd
- Pensjon

Espen A. Eldøy

Juridisk Rådgiver

Creo

eae@creokultur.no